

Sumativno
vrednovanje

Nensi Araminčić,
mag.med.lab.diagn.,
savjetnica

Medicinska škola u Rijeci
siječanj 2022.

Sadržaj prezentacije

Ova prezentacija
obuhvaća:

- definiciju vrednovanja
- vrste vrednovanja
- obilježja i ulogu sumativnog vrednovanja
- usporedbu formativnog i sumativnog vrednovanja.

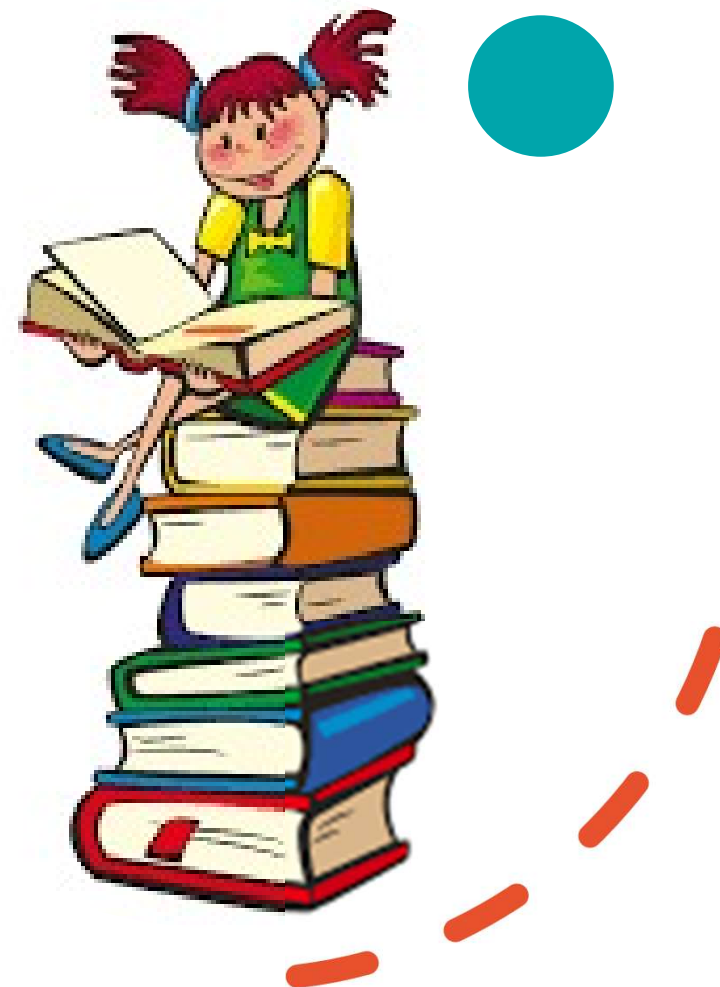
Definicija vrednovanja

- **Vrednovanje** je sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja i postignutoj razini ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, kompetencijama, znanjima, vještinama, sposobnostima, samostalnosti i odgovornosti prema radu, u skladu s unaprijed definiranim i prihvaćenim metodama i elementima.
(1.)
- Pravni okvir kojega nastavnik u procesu praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja mora poznavati čine sljedeći dokumenti:
 1. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
 2. Statut odgojno-obrazovne ustanove
 3. Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi.

Definicija vrednovanja

- Vrednovanje je planirani proces pomoću kojega se sustavno prikupljaju informacije o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Pritom se poštuje učenikova osobnost s obzirom na kognitivno, društveno-afektivno i psihomotoričko razvojno područje vrednovanja.
- Aktivnosti u procesu vrednovanja učenikovih kompetencija i ponašanja provode nastavnici transparentno, javno i kontinuirano, dajući svakome učeniku jednaku priliku (1.) Vrednovanje je sastavni dio procesa učenja i poučavanja. Svi pristupi vrednovanju unaprjeđuju proces učenja.

Svrha vrednovanja

- Dvojaka je svrha procesa vrednovanja:
 1. motivira učenika na daljnji rad
 2. povratna je informacija učenicima, nastavnicima, roditeljima i obrazovnim institucijama.
- Povratna informacija pomaže razvoju učenikove svijesti o stečenim znanjima i kompetencijama te o važnosti kontinuiranoga učenja.

Povratna informacija

- Kvalitetna povratna informacija daje kratki osvrt na postignuće učenika, naglašava što je dobro učinjeno, navodi što treba poboljšati i predlaže strategije za napredovanje.
Povratne informacije korisne su i roditeljima pa ih treba zapisati u bilješku o učeniku u e-dnevnik.

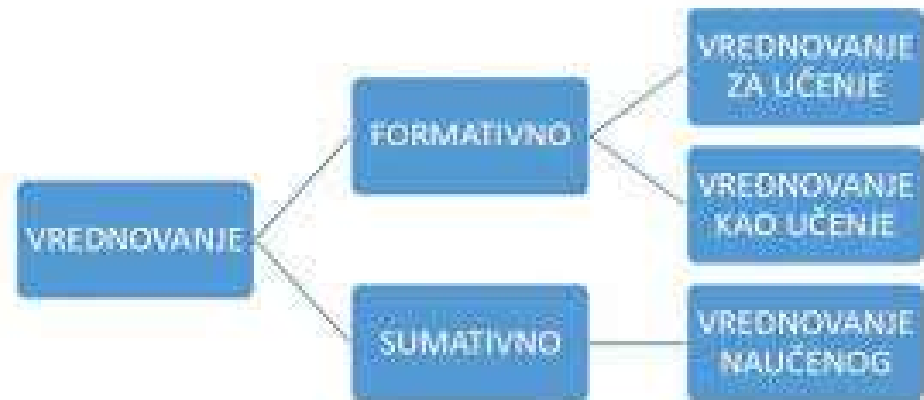
Praćenje, provjeravanje, ocjenjivanje

- Prilikom vrednovanja treba razlikovati osnovne pojmove: praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje. (1.)
 - **Praćenje** – sustavno uočavanje i bilježenje opažanja o postignutoj razini ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda.
 - **Provjeravanje** – procjena postignute razine ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu ili području.
 - **Ocjenjivanje** – pridavanje brojčane ili opisne vrijednosti rezultatima praćenja i provjeravanja učenikovog rada.
-

Tri pristupa vrednovanju

Razlikujemo:

1. vrednovanje za učenje
2. vrednovanje kao učenje
3. vrednovanje naučenoga.

Vrednovanje naučenog

- Sumativno
- Pisanim i usmenim provjerama znanja i vještina, mapama radova (tzv. portfolio), praktičnim radovima, učeničkim izvješćima (npr. o praktičnome radu, istraživanju i sl.), učeničkim projektima, raspravama (debatama), esejima, simulacijama i dr.)

- Vrednovanje naučenoga pristup je vrednovanju kojim se provjerava usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom. Uvijek rezultira ocjenom. Kriteriji ocjenjivanja moraju biti jasni učenicima.
- Metode vrednovanja naučenoga trebaju biti raznolike i primjerene dobi i potrebama učenika.
- Vrednovanje naučenoga provodi se tijekom ili na kraju planiranoga razdoblja: obrade, ponavljanja, uvježbavanja, usustavljanja i sintetiziranja gradiva radi provjere ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda.

Tri uloge vrednovanja naučenog

1. podržavanje učenja – poticanje ostvarivanja ishoda učenja
2. podržavanje poučavanja – pomaže nastavniku da kreira daljnje poučavanje
3. doprinos završnoj ocjeni.

Pristupi vrednovanju

Pristupi vrednovanju

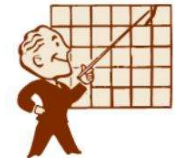

Formativno i sumativno vrednovanje

Vrste vrednovanja postignuća učenika

• SUMATIVNO VREDNOVANJE

- procjena **ishoda** učenja / poučavanja
- govori o **kvaliteti znanja** nakon poduke i **kvaliteti poduke**
- **na kraju** obrazovnog **razdoblja** ili **obrade** nastavne **cjeline**

• FORMATIVNO VREDNOVANJE

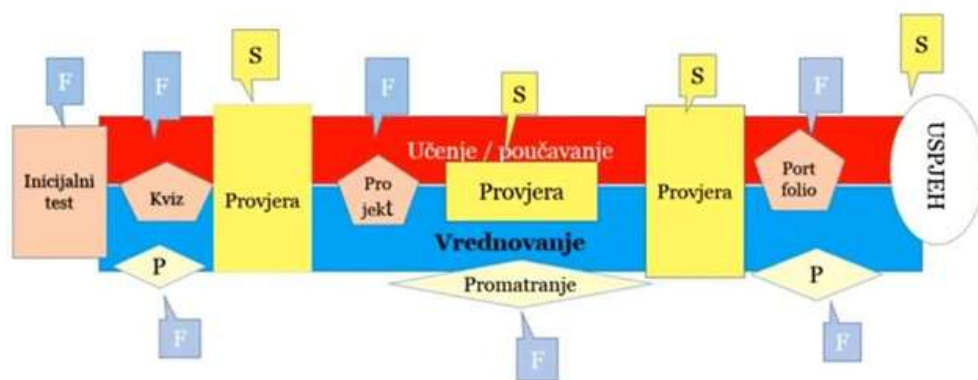
- procjena **kvalitete procesa** učenja/poučavanja
- govori o **predznanju** ili **znanju tijekom** dijela poduke

Formativno i sumativno vrednovanje

- Radni glagol koji opisuje sumativno vrednovanje je **ocjenjivati**, dok formativno vrednovanje opisuje glagol **pratiti**.

FORMATIVNO I SUMATIVNO VREDNOVANJE

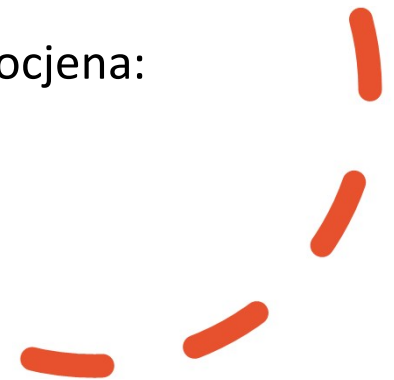
Usporedba formativnog i sumativnog vrednovanja

	Formativno vrednovanje	Sumativno vrednovanje
Bitno obilježje	Praćenje	Ocjenjivanje
Subjekt vrednovanja	Nastavnik i učenik	Nastavnik
Rezultira ocjenom	Ne	Da
Nužnost najave učenicima	Ne	Da
Termin provedbe u e-dnevniku	Ne	Da
Certificirajući karakter	Ne	Da
Selekcijski karakter	Ne	Da
Personalizacija poučavanja	Da	Ne
Provedba vrednovanja	Tijekom učenja i poučavanja	Nakon učenja i poučavanja

Sumativno vrednovanje

- Vrednovanje naučenoga predstavlja **sumativno vrednovanje**, rezultira ocjenom pa govorimo o ocjenjivanju učenikova postignuća.
- Ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva numerički je pokazatelj usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda.
- Tri su temeljne zadaće ocjena:
 1. dijagnostička
 2. prognostička
 3. motivacijska.

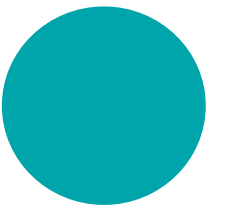
Svrha sumativnog vrednovanja

- Sumativno vrednovanje pruža učenicima informaciju o stečenom znanju, vještinama i kompetencijama na kraju nastavne cjeline ili planiranog razdoblja i to u numeričkom obliku.
- Ocjena proizlazi iz procjene znanja putem: pisane ili usmene provjere, eseja, izlaganja, rada na projektu i dr.
- Ima kratkoročan i dugoročan značaj na učenikovu motivaciju, opći uspjeh i uvjet je upisa u narednu godinu ili stupanj obrazovanja.
- Sumativno vrednovanje odgovara na pitanje što učenik zna i što može učiniti u određenom trenutku, na određenoj točki svoga obrazovanja.

Uloga sumativnog vrednovanja

- Uloga sumativnog vrednovanja:
 1. njime se provjerava učinkovitost obrazovnog programa
 2. služi certificiranju postignuća učenika na kraju određene odgojno-obrazovne razine
 3. selekcijskog je karaktera pri upisu na višu odgojno-obrazovnu razinu.

Zaključna ocjena

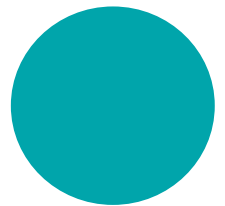
- Zaključna ocjena izraz je postignute razine učenikovih kompetencija ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u nastavnome predmetu i ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine svih upisanih ocjena, posebno ako učenik pokaže napredak u drugom polugodištu. (1.)

Unos zaključne ocjene Zatvori

Matematika - zaključna ocjena za drugo polugodište

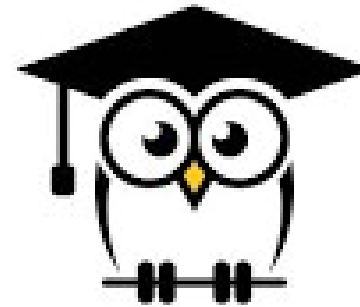
1	2	3	4	5
Neocijenjen	Osloboden	Odrađeno	Neodrađeno	

Unesi

Zapamtimo!

- **Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi** ističe da nastavnici, razrednici i stručni suradnici moraju aktivnosti u procesu vrednovanja razvoja učenikovih kompetencija i ponašanja provoditi javno i kontinuirano, poštujući učenikovu osobnost i dajući svakome učeniku jednaku priliku.
- **Sumativno vrednovanje** ne treba koristiti češće od formativnog.
- Podaci sumativnog vrednovanja su predmet interesa učenika, nastavnika, roditelja, ali i stručne službe, ravnatelja te kolegijalnih tijela odgojno-obrazovne ustanove (školski odbori, nastavnička i učiteljska vijeća, razredna vijeća, vijeća roditelja i vijeća učenika) i obrazovnog sustava.

Literatura

1. Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (Pročišćeni tekst, Narodne novine, br. 112/2010., 82/2019.)
2. S. Kadum-Bošnjak, D. Brajković. Praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje učenika u nastavi. *Metodički obzori* 2(2007)2
3. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Smjernice za vrednovanje procesa i ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u osnovnoškolskome i srednjoškolskome odgoju i obrazovanju. Zagreb, prosinac 2019.

